

Ecstasy - pojašnjenje rizika

Ecstasy - understanding the risks

Ecstasy je protuzakonita droga koju uživaju neki mladi ljudi. Ali ecstasy nije biljni proizvod kao što su neke druge droge, primjerice marijuana, heroin i cocaine. Ovu se drogu proizvodi ilegalno kombinacijom raznih kemikalija.

Što je to ecstasy?

Neki sastojci variraju, ali u osnovi sadržaj kemikalija u ecstasy sličan je dvijema drugim tipovima droga poznatih kao

- amfetamini (**amphetamines**) ili "speed", stimulansi (podraživači) koji potiču energiju i drže osobu u budnom stanju.
- halucinogeni (**hallucinogens**) - od kojih se mogu vidjeti ili čuti stvari kojih nema, ili mogu poremetiti način kako nešto vidite ili čujete. Primjerice, kad netko uzme halucinogene, oni "vide" ili misle da se stvari, kao npr. šalica ili uzorak na tapetama pomiču sami od sebe.

Kako se uzima ecstasy?

Većinom se uzimaju male žute ili bijele tablete raznih oblika ili veličina. Neki si ljudi, međutim, daju injekcije.

Kako djeluje ecstasy?

Djelovanje ovisi o smjesi sastojaka u drogi i o osobi koja je uzima. Neki se osjećaju sretni, puni pouzdanja i privrženosti. Ali neke može uhvatiti tjeskoba, paranoja (strah da im netko ne učini zlo) i depresija.

Među kratkotrajna djelovanja se uključuju:

- ubrzano lupanje srca i povišen krvni tlak
- povišenje tjelesne temperature i znojenje
- dehidracija - gubitak tjelesne tekućine
- škripanje zubima i stiskanje čeljusti mučnina.

Koliko je opasan ecstasy?

Neki su ljudi umrli nakon teške reakcije na ecstasy. Premda smrt od ove droge nije uobičajena posljedica, teško je predvidjeti u koga bi mogao postojati rizik. Uzroci nekih smrtnih slučajeva mogu biti:

- Pregrijanost - kombinacija ecstasy uz dugotrajno plesanje može podići tjelesnu temperaturu, te posljedično izazvati dehidraciju. Oni koji koriste ecstasy, trebali bi popiti 500ml vode svakoga sata dok plešu ili se kreću, ili 250ml svakoga sata ako ne plešu.
- Previše tekućine - važno je ne piti previše vode najedanput jer neki umiru ako zapadnu u komu od suviška tekućine koja djeluje na mozak.

Važno je ne upravljati motornim vozilom poslije uzimanja ecstasy, i ne uzimati ovu drogu istodobno s ostalim drogama ili dijeliti igle s drugima u slučaju uporabe injekcije. Osobe koje ne bi smjele uživati ecstasy su one u čijoj obitelji postoji povijest duševne bolesti, tjeskobe, napadaja panike, srčanih bolesti, visokog krvnog tlaka, dijabetesa, problema s jetrima ili padavica.

Može li se od ecstasy razviti ovisnost?

Smatra se da ecstasy ne stvara fizičku ovisnost kao što je to primjerice na neki način s heroinom ili nikotinom, koji uzrokuju simptome povlačenja ako se drogu prestane uzimati. Ali ipak, neki ljudi mogu postati psihički ovisni - drugim riječima teško im je prekinuti s drogom jer osjećaju potrebu da im bude lijepo i da se ugodno osjećaju.

Kakve dugoročne posljedice ostavlja ecstasy?

Postoji nešto dokaza da ecstasy djelovanjem na mozak može uzrokovati depresiju (**depression**) i tjeskobu (**anxiety**). Relativno malo osoba uzima ovu drogu kroz dulji vremenski rok, vjerojatno zbog toga što se dugotrajnim uzimanjem osjećaj zadovoljstva od droge pomalo smanjuje.

Može li se primijetiti ako netko uživa ecstasy?

Djelovanje ecstasy i nekih drugih droga jako je slično tipičnom ponašanju tinejđera (npr. promjene raspoloženja, predugo spavanje). Roditelji koji su zabrinuti jer mlada osoba uzima drogu, trebali bi se obratiti svojem liječniku ili zdravstvenom centru u zajednici za informacije o službama za droge i alkohol u njihovom području.

Što ako se netko razboli od posljedica uzimanja ecstasy ili drugih droga?

Ako sumnjate da bi oboljenje moglo biti posljedica od ecstasy, nazovite bez odlaganja kola hitne pomoći (policija ne dolazi ako pozovete ambulantu).

Ako trebate pomoć za nazivanje na engleskom, nazovite Službu za prevođenje i tumačenje (**Translation and Interpreting Service - TIS**) na **131 450**.

Više zdravstvenih informacija na hrvatskom jeziku možete naći u **Multicultural Communication website** na <http://mhcs.health.nsw.gov.au>

Telefonski brojevi su točni za vrijeme objavljivanja ove informacije ali se ne usklađuju s eventualnim promjenama. Preporuča se da brojeve provjerite u telefonskom imeniku.